

SUNUŞ

Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks, sosyal bilimlerin farklı alanlarına ait 17 özgün makale ile 9. cildin 3. sayısını siz değerli okurları ve bilim dünyası ile paylaşmaktadır. Sosyal bilimlerin eğitim, tarih, coğrafya, edebiyat, müzik, sosyoloji, Türk dili alanlarına önemli katkılar sağlayacağına inandığımız *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks*'ün bu sayısında yer alan çalışmaların içerikleri şöyledir:

Prof. Dr. Zeki BOYRAZ ve Yüksek Lisans Öğrencisi Emre BUDAK birlikte hazırladıkları makalelerinde doğal afetlerin Malatya ili Darende ilçesi Ayvalı yerleşmesine etkilerini incelemiştir. “*Doğal Afetlerin Ayvalı (Darende/ Malatya) Yerleşmesi Üzerindeki Etkileri*” başlıklı çalışmada söz konusu alanda sel, kütle hareketleri, gibi doğal afetlerin görüldüğü ve bu afetlerin oluşumunda insan faktörünün etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

“*The Effect of Typological Factors on Learning Turkish as a Foreign Language*” başlıklı İngilizce çalışma, Prof. Dr. Mehmet DEMİREZEN ve Okutman Dr. Mehmet ABİ tarafından kaleme alınmıştır. Çalışma kapsamında, Türkçe ve Kazakça arasındaki tipolojik benzerlikler ve farklılıklar ve bunların yabancı dil olarak Türkçenin öğrenilmesinin üzerindeki etkileri incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda Türkçe ve Kazakça arasındaki tipolojik benzerlikler ya da farklılıklardan kaynaklanan ve öğrencilerin telaffuzlarını etkileyen farklılıkların olduğu ve bunları da etkileyen cinsiyet, ikamet süresi ve öğrencilerin Türkçe seviyeleri konusunda yaptıkları öz-değerlendirmeleri gibi faktörlerin rol oynadığı bulunmuştur.

Doç. Dr. Orhan OĞUZ, makalesinde Halid Ziya Uşaklıgil'in “Çöl Kızı” hikâyesiyle Refik Halid Karay'ın “Eskici” hikâyesini karşılaştırmış ve ikisi arasındaki metinlerarası ilişkiyi tespit etmiştir. “*Filistin'den İstanbul'a, İstanbul'dan Filistin'e İki Gurbet Hikâyesi: Metinlerarası İlişki Bakımından Halid Ziya Uşaklıgil'in 'Çöl Kızı' Hikâyesiyle Refik Halid Karay'ın 'Eskici' Hikâyesi*” başlıklı makalede, iki hikâye arasındaki metinlerarasılık, yazarların karşılaştırması, metinlerin karşılaştırılması ve değerlendirme şeklinde bir sıra takip edilmiştir. Yazar tarafından yapılan tespitlere göre “Eskici” hikâyesi, “Çöl Kızı” hikâyesinin bir pastişidir.

Doç. Dr. Mehmet KARA ve Arş. Gör. Dr. Mustafa ULUTAŞ'ın birlikte kaleme aldığı makalenin başlığı "*Türkçe Ders Kitaplarında Nasreddin Hoca ve Fıkraları*"dır. Bu çalışmada 1-8. sınıf Türkçe ders kitaplarında Nasreddin Hoca'ya ve onun fıkralarına yer verilme sıklığını; ders kitaplarında Hoca'nın hangi fıkralarının yer aldığını; fıkraların öğrencilerin seviyelerine uygun olup olmadıklarını; yapılan çalışmalarda değinilen tartışmalı fıkraların ders kitaplarında bulunma durumlarını; Nasreddin Hoca fıkralarının ders kitaplarında hangi amaçlarla kullanıldığını tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışmada 1-8. sınıf ders kitaplarında toplam 37 Nasreddin Hoca fıkrası tespit edilmiştir. Ayrıca ders kitaplarında tartışmalı Nasreddin Hoca fıkralarının olduğu da elde edilen diğer sonuçlardandır.

"*Türk Müzik Tarihi Dönem Anlayışına Yeni Bir Yaklaşım*" başlıklı çalışma Doç. Dr. Timur VURAL tarafından kaleme alınmıştır. Vural, çalışmasında müzik tarihine yönelik siyasi, kültürel, ekonomik gelişmeleri de dikkate alarak Türk müzik tarihi dönemlerini isimlendirmiştir. Türk müzik tarihi dönemlerine ilişkin önerilen adlandırma şu şekildedir: 1. Erken Dönem Türk Müziği, 2. Kök-Türk ve Uygur Dönemi Türk Müziği, 3. Erken İslamiyet Dönemi Türk Müziği, 4. Erken Evre Osmanlı Türk Müziği, 5. Gelişme Evresi Osmanlı Müziği, 6. Son Evre Osmanlı Müziği, 7. Cumhuriyet Dönemi Türk Müziği.

"*Toplumsal Bir Değer Olarak Otorite*" başlıklı makale Doç. Dr. Recep ÖZKAN ve Yrd. Doç. Dr. Bayram POLAT tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada otorite kavramına yüklenen farklı tanımlar verilerek; otorite çeşitleri, otoritenin ortaya çıkışı, Otoritenin fonksiyonları, birey ve toplumsal yaşamda otoritenin yeri ve ilahi dinlerde otorite ilişkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

İbn Fadlan, Halife Muktedir döneminde yaşamış bir seyyahdır. Gezdiği yerlere ait oluşturduğu seyahatnamesinde Türklerin sosyal hayatları hakkında bilgiler vermiştir. Ancak seyahatnamede Oğuzlar için aşırıya kaçan olumsuz söylemler kullanılmıştır. Yrd. Doç. Dr. Sedat BAHADIR, İbn Fadlan'a ait söz konusu bu seyahatnamede Türklere yönelik ifade edilen olumsuz, yanlı düşüncelerinin doğru olmadığını ve şifahî rivayetlere dayandığını ortaya koymuştur. Çalışma, "*İbn Fadlan'ın (Rihletu'bni Fadlan) Seyahatnamesinde Türklüğe Bakış Açısı*" başlığını taşımaktadır.

Yrd. Doç. Dr. Ferdi GÜZEL'in Köl Tigin yazıtının güneydoğu yüzünde yer alan 𐤊𐤍𐤏𐤔 kelimesinin nasıl okunması gerektiğine dair yaptığı çalışması, “*Köl Tigin Yazıtının Güneydoğu Yüzündeki ‘Taygun’ Kelimesi Hakkında*” başlığını taşımaktadır. Güzel, yaptığı değerlendirmeler neticesinde kelimenin “atıygun” şeklinde okunması gerektiğini ve kelimenin atı “erkek torun”, +y küçültme ve sevgi eki ile +gUn topluluk ekinden oluştuğunu öne sürmektedir.

Makedonya Osmanlı kültür miraslarının bulunduğu önemli ülkelerden biridir. Yrd. Doç. Dr. Selçuk SEÇKİN, Makedonya'daki Osmanlı eserleri hakkında yapılan arazi çalışmalarına dayalı olarak yaptığı tespitleri bu makalede paylaşmıştır. Envanter kayıtlarının karşılaştırmalı olarak incelendiği İngilizce makale “*The State of Ottoman Architecture in Macedonia and Latest Research*” başlığını taşımaktadır. Makalede, Makedonya'daki Osmanlı eserlerinin son durumu, acil onarım isteyen ve onarım aşamasında olan yapılar, yok olmuş yapılar, özgün özelliklerini koruyan eserlere ait bilgilere ulaşılabilir.

5E modeline göre öğrenim gören deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğrenim gören kontrol grubu öğrencilerinin dersteki başarıları ve derse karşı tutumları arasında ön test ve son test ölçümleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan çalışma Yrd. Doç. Dr. Sibel IŞIK MERCAN'ın kaleminden çıkmıştır. “*5E Öğrenme Modeline Dayalı Etkinliklerin Coğrafya Dersi Çevre Ve Toplum Konularının Öğrenme Sürecine Etkisi*” başlığını taşıyan çalışmada öncelikle yapılandırmacılık hakkında bilgiler verilmiş daha sonra 5E modelinin özellikleri, basamakları anlatılmıştır. Verilen kavramsal çerçeve zemininde deneysel desen modelinde tasarlan çalışmada örnekleme dâhil olan grubun ders başarılarında ve derse yönelik tutumlarında 5E modelinin etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

“*Turar Kocoberdiyev'in ‘Kölçüktöğü Ay’ Adlı Eserinin Değerler Aktarımı Açısından İncelenmesi*” başlıklı makale Yrd. Doç. Dr. Gül Banu DUMAN ve Yüksek Lisans Öğrencisi Cansu TAPTAP ortaklığında hazırlanmıştır. Makalede, Kırgız çocuk edebiyatının önemli isimlerinden Turar Kocoberdiyev'in “Kölçüktöğü Ay” adlı şiir kitabında yer alan şiirler ‘sevgi, hoşgörü, empati, yardımlaşma, çalışkanlık, sorumluluk, dürüstlük, arkadaşlık-dostluk’ değerleri bakımından incelenmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Adem POLAT, makalesinde Lale Müldür'ün Kenan İlinde Bir Adam şiiri üzerine genel dilbilim ve biçembilim açısından şiirin sezdirim değerini dikkate alarak bir çözümleme denemesi yapmıştır. Çalışma "*Lale Müldür'ün Kenan İllerinde Bir Adam Şiiri Üzerine Metin Dilbilim Açısından Bir Okuma Denemesi*" başlığını taşımaktadır.

Türk-Ermeni ilişkilerinin ele alındığı çalışmayı Yrd. Doç. Dr. Osman Kubilay GÜL ve Öğr. Gör. Dr. Ülkü YANCI birlikte hazırlamıştır. "*Amerika Birleşik Devletleri Sivas Konsolosu Milo Augustus Jewett'in Türk Ermeni İlişkilerine Yönelik Yanlı Tutumu*" başlıklı çalışmanın amacı, Amerika Birleşik Devletleri Sivas konsolosu Milo Augustus Jewett'in ülkesine gönderdiği raporlar arasında Ermeniler ve özellikle Sason olayları ile ilgili olan bilgileri Osmanlı arşiv belgeleri ile karşılaştırılarak değerlendirmektir. Belgelerde Milo Augustus Jewett'in raporlarda verdiği bilgilerde Ermeni yanlısı ve yanlıtıcı bir tutum içinde olduğu çalışmanın dikkat çekici verilerindedir.

Birrî Mehmed Dede, Manisa Mevlevîhânesi şeyhlerinden Nakşî Ali Dede Efendi ve Lütfî Efendi'nin sohbetlerine katılıp Mevlevîliğe intisap eden bir Mevlevî şairdir. Divân ve Bülbüllüyye olmak üzere iki eseri vardır. Yrd. Doç. Dr. Eda TOK, Birrî Mehmed Dede'nin Divânı'nından hareketle Mevlevîler hakkında bilgi vermiştir. Çalışma "*Birrî Mehmed Dede'ye Göre Mevlevîler*" başlığını taşımaktadır.

Yrd. Doç. Dr. Özkan AYDOĞDU tarafından hazırlanan makalede, "Kazan Oğuznamesi" adlı eserde görülen Oğuzca unsurlar hakkında bilgiler verilmiştir. Makale, "*Kazan Oğuznamesi'nde Oğuzca Unsurlar*" başlığını taşımaktadır.

Ahilik; siyasi, sosyal, kültürel ve iktisadi alanlarda oldukça geniş bir yelpazede etkinliğe sahip bir teşkilattır. Ahiliğin Türk kültür hayatında önemli bir yeri vardır. Arş. Gör. Dr. İlker YİĞİT, "*XVI. Yüzyıl Türkiye'sinde Ahi Adlı Yerleşmeler*" başlıklı çalışmasında XVI. yüzyılda Türkiye sınırları içinde yer alan ahi adlı yerleşmelerin dağılışının nasıl olduğunu tespit etmiştir. Orta Anadolu'da en fazla ahi adlı yerleşmenin Ankara (12 yerleşme) ve Bozok (9 yerleşme) sancaklarında olduğu çalışmadan elde edilen sonuçlardan biridir.

Öğretim Görevlisi Dr. Mikhail PUSHKIN tarafından kaleme alınan "*Feminist Reading of Gothic Subculture: Empowerment, Liberation, Reappropriation*" başlıklı İngilizce makalede, Gotik alt

kültür türleri feminist bakış açısıyla eleştirel bir biçimde analiz edilmiştir. Ayrıca alışmada Gotik alt kültürün ne olduğu, türleri, aidiyet, kimlik ve kadın konuları işlenmiştir.

10. yılına adım atan *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks*'n bir sonraki sayısı 15 Nisan 2018 tarihinde yayımlanacaktır. Dergimizin bugünlere gelmesinde emeği geçen yazarlarımıza, hakemlerimize, okurlarımıza en derin saygı ve teşekkürlerimizle...

Prof. Dr. Necati DEMİR

Editor in Chief